

Informačný list predmetu

Akademický rok 2024/2025

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KFIL/meEtZv-J/22
Názov predmetu	etika zvierat
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. Tomáš Károly, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Priebežné hodnotenie: V priebehu semestra aktívna účasť na prednáškach (30 bodov). Záverečné hodnotenie: Písomný test s maximálnym ziskom 70 bodov. Výsledná známka sa vypočíta ako súčet bodov priebežného a záverečného hodnotenia.

Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %):

A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Priebežné hodnotenie

V priebehu semestra aktívna účasť na prednáškach (30 bodov).

Záverečné hodnotenie

Písomný test s maximálnym ziskom 70 bodov.

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: Študenti sa oboznámia so základnými problémami a stanoviskami v rámci etiky zvierat, osvoja si základnú problematiku etických teórií vo vzťahu k zvieratám.
2. Zručnosti: Študenti dokážu odкрývať podstatné súvislosti v oblasti etiky zvierat, trénujú hlbšiu kritickú analýzu a komparáciu jednotlivých systémov.
3. Profesijné kompetencie: Absolvovaním predmetu sú študenti spôsobilí zaujať morálne konzekventný a zodpovedný postoj, vedia ho teoreticky aj prakticky obhájiť a preniesť do praxe. Disponujú prehĺbenými odbornými a metodickými vedomosťami o rozpracovanosti problémov z etiky zvierat.
4. Prenositel'né kompetencie: Absolventi predmetu si osvoja schopnosť samostatne myslieť, formulovať a prezentovať svoje stanovisko, zdokonalia si komunikačné a prezentačné zručnosti, ako aj jazykové schopnosti.

Stručná osnova predmetu

1. Úvod – o čom je etika zvierat?
2. Morálny status zvierat a teória nepriamych záväzkov.
3. Práva zvierat. Čo znamená „mať práva“? Práva a záujmy. Môže byť zviera subjektom práva? Kritika teórie práv zvierat.
4. Filozofia a zvieratá. Prehľad vybraných filozofických reflexií vzťahu človek - zviera v dejinách filozofie (historický exkurz).

5. Vedomie zvierat. (Neo)karteziánske koncepcie (Cohen, Carruthers) a ich kritika. Vedomie zvierat a kognitívno-etologické testy (Bateson, Griffin, Bekoff, Rollin). Problém interpretácie - behavioristické a kognitivistické hľadisko. Argument z analógie (Regan, Dawkins, Griffin) a problém dvojakeho metra.
6. Súčasné podoby exploatacie zvierat. Zvieratá ako zdroj potravy; veľkochovy a ich environmentálny dopad (Livestock's Long Shadow – správa FAO); využívanie zvierat pre biomedicínske účely, vivisekcie a ich alternatívy.
7. Ako (ne)argumentovať v prospech štvornožcov. Richard Posner vs Peter Singer. Tom Regan vs R. Cohen. Roger Scruton (Oxford) vs A. Tyler (Animal Aid). H. Fearnley-Whittingstall (welfare) vs A. Linzey.
8. Mal by som jesť mäso? Argumenty pre a proti (polemika – S. Law a i.) Vegetariánska filozofia – etické, ekonomické, estetické a zdravotné hľadisko. Mäso z veľkochovov a argument „súcitného jedenia“ (free range, „humánne zabíjanie“ a pod.)
9. Teológia zvierat (zvíra v učení a praxi svetových náboženstiev). Hinduizmus, buddhizmus a príkaz ahimsy. Manusmrti a Mahábhárata o jedení mäsa. Zvíra v judaizme a kresťanstve, Genesis 1:29. Poddanstvo a správcovstvo v Biblii. Teológia zvierat (A. Linzey).
10. Legislatíva a animal welfare.

Sylabus predmetu

1. Úvod – o čom je etika zvierat?
2. Morálny status zvierat a teória nepriamych záväzkov.
3. Práva zvierat. Čo znamená „mať práva“? Práva a záujmy. Môže byť zvíra subjektom práva? Kritika teórie práv zvierat.
4. Filozofi a zvieratá. Prehľad vybraných filozofických reflexií vzťahu človek - zvíra v dejinách filozofie (historický exkurz).
5. Vedomie zvierat. (Neo)karteziánske koncepcie (Cohen, Carruthers) a ich kritika. Vedomie zvierat a kognitívno-etologické testy (Bateson, Griffin, Bekoff, Rollin). Problém interpretácie - behavioristické a kognitivistické hľadisko. Argument z analógie (Regan, Dawkins, Griffin) a problém dvojakeho metra.
6. Súčasné podoby exploatacie zvierat. Zvieratá ako zdroj potravy; veľkochovy a ich environmentálny dopad (Livestock's Long Shadow – správa FAO); využívanie zvierat pre biomedicínske účely, vivisekcie a ich alternatívy.
7. Ako (ne)argumentovať v prospech štvornožcov. Richard Posner vs Peter Singer. Tom Regan vs R. Cohen. Roger Scruton (Oxford) vs A. Tyler (Animal Aid). H. Fearnley-Whittingstall (welfare) vs A. Linzey.
8. Mal by som jesť mäso? Argumenty pre a proti (polemika – S. Law a i.) Vegetariánska filozofia – etické, ekonomické, estetické a zdravotné hľadisko. Mäso z veľkochovov a argument „súcitného jedenia“ (free range, „humánne zabíjanie“ a pod.)
9. Teológia zvierat (zvíra v učení a praxi svetových náboženstiev). Hinduizmus, buddhizmus a príkaz ahimsy. Manusmrti a Mahábhárata o jedení mäsa. Zvíra v judaizme a kresťanstve, Genesis 1:29. Poddanstvo a správcovstvo v Biblii. Teológia zvierat (A. Linzey).
10. Legislatíva a animal welfare.

Odporúčaná literatúra

- CHLUMSKÁ, L. Etika ochrany zvierat. Institut Nadace na ochranu zvierat. Dostupné na: www.ochranazvirat.cz/275/35/cz/file/
- ROZEMBERG, A. 2011. Morálne záväzky a zvieratá. In KRCHNÁK, P. (ed.): (Úvahy) o biocentrizme a humanizme. Zvolen: KSV FEE TU vo Zvolene, s. 107-116. ISBN 978-80-80-93-156-8.
- ROZEMBERG, A. 2013. Astronautka Astrid a jej úbohá mačka. Niekoľko poznámok k teórii nepriamych záväzkov voči zvieratám. Filozofia 68, 4: 332-342. ISSN 0046-385 X.
- ROZEMBERG, A. 2016. Spravodlivosť pre zvieratá? In: Baďurová, B. et al.: Environmentálna etika v krajinách V4. Banská Bystrica: Belianum, s. 260-270. ISBN 978-80-557-1175-1.

SINGER, P. 2000. Spisy o etickom žití. Bratislava: Spolok slovenských spisovateľov, 352 s. ISBN 978-80-8061-332-7.

SINGER, P. 2001. Osvobození zvířat. Praha: Práh, 259 s. ISBN 80-7252-042-3.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský

Poznámky

časová záťaž študenta: 90 hodín, z toho:

Prezenčné / Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín

samoštúdium: 66 hodín